

Μούσαι

Ειμαρμένος Αιμίλιος [Αριστοτέλης Κουρτίδης]

Πως λησμονούσι τον κόσμο

Χαρακτήρ εις πράξιν και σκηνήν μίαν

εφ. *Μούσαι*, Αθήνα

22 Ιουνίου 1880, σ. 177-179

Χαρακτήρ εις προῶν και σκηνήν μίαν.

Πρόσωπα.

ΓΛΑΥΚΟΣ — ΑΝΤΙΟΠΗ.

(Λύθουσα κομφῶς διακεκοσμημένη· ανάκλιτρα και σκίμποδες θαλασσοκουργεῖ· κάτοπτρα με χρυσά και καλλιτεχνικῶς ἐπέχειρασμένα πλαίσια ἀνηρητημένα ἐπὶ τῶν τοίγων· ἐν τῷ μέσῳ τράπεζα ἐφ' ἧς κεινται μουσικὰ τετράδια· και ἐν τινι γωνίᾳ κλειδοκυμβάλον πρό τοῦ ὁποίου κάθηται βρεθάζουσα ἡ Ἀντιόπη).

Γλαῦκος

Πῶς κατορθώνετε νὰ δίδητε τσοαύτη μαγειαν εἰς τοὺς τόνους τοῦ κλειδοκυμβάλου; ἔχουν τὴν αὐτὴν περιπάθειαν με τοὺς τόνους τῆς φωνῆς σας.

Ἀντιόπη.

Ἴσως διότι ἀμφοτέροι εἶνε στόνοι μιᾶς και τῆς αὐτῆς καρδίας· ὅταν κυρβαλίζω ἢ ἄδω ὄλος ὁ κόσμος συστέλλεται ἐντὸς τῆς καρδίας μου· ἐμπνέομαι και λησμονῶ . . .

Γλαῦκος.

Και σεῖς λοιπὸν θέλετε γὰ λησμονῆτε;

Ἀντιόπη.

Ναί! θέλω νὰ λησμονῶ· διερχομένη διὰ τῆς ἀθλίας ταύτης τριόδου, ἣτις καλεῖται ζωὴ, ἐν ἧ ἢ κακία ὑλακτεῖ κατόπιν τῆς ἀρετῆς, ἐν ἧ ὁ κόρος χύνει ἀπαίσιον και νεκρικὸν φῶς διὰ τοῦ θαμβοῦ φανοῦ του και σχεδιογραφεῖ ἐπὶ τοῦ τοίχου πελωρίαν τὴν σκιάν τῆς ἀνίας, θέλω νὰ κλείω τὰ ὄμματα και νὰ βύω τὰ ὄτα. Οἴμοι! αὐτὴν τὴν ἀθλιότητα καλοῦσι ζωὴν; ἐν τοῦτο καλῆται ζωὴ, τότε ἀγνοῶ τί καλεῖται θάνατος . . .

Γλαῦκος.

Ὅμιλεῖ οὕτως ἡ δεκαεπταετής κόρη; λίαν πρῶτ ἐξύπνησεν ἡ ψυχὴ σας εἰς τὴν ὁδύνην· ἡ κόπωση ἐπέρχεται μετὰ τὴν ἔδοιπορίαν, ἀλλὰ σεῖς ἐκορέσθητε πρὶν ζήσητε· ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ βίου οὔτε ἡ δρχήστρα, οὔτε τὸ μελόδραμα, οὔτε οἱ ἐν τοῖς θεωρητοῖς ἐκλαύουσι τὴν προσοχὴν σας, ἀλλὰ ζητεῖτε ἐπιμόνως νὰ ἴδῃτε τί ὅπισθεν τῶν παρασκηνίων

συρβαίνει, και φθάνετε μέχρι τῶν σκηνογραφημάτων;

Ἀντιόπη.

Δυστυχῶς ναί! και τὸ δάσος ἐκεῖνο τὸ ὠραῖον και μυστηριῶδες, ὁ ὠκεανὸς ἐκεῖνος ὁ μεγαλοπρεπὴς και ἀφροστεφής, αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου και τὸ ἄνθος τὸ τρυφερόν, ὅλη ἐκεῖνη ἡ ἐν ἀπόπτῳ γαητεία εὐρίσκεται ψηλαφωμένη σωρὸς γραμμῶν κεχρωματισμένων, ἀποπνέει μάλιστα και θαμὴν βαρεῖαν ἐλαιοβαφῆς . . .

Γλαῦκος.

Ἄ! εἰσθε δυστυχῆς Ἀντιόπη! ἐθραύσατε και αὐτὸ τὸ καλειδοσκοπίον τῆς πλάνης; συνετράψατε και αὐτὸ τὸ λίκνον ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ σᾶς βαυκαλίξῃ καταβεβλημένη ἡ ἐλπίς! . . .

Ἀντιόπη.

Τὸ ἠξέβρω· ἀλλὰ πταίω ἐγὼ ἐν τῷ φάσμα τῆς πραγματικότητος τρέπη εἰς φυγὴν ἐπτυημένης τὰς ἐλπίδας μου; ποῦ νὰ στρέψω; ἴδετε πέριξ σας· ὁ βίος κατέστη μηχανὴ μορφαὶ ἀπαθεῖς και καρδιαὶ νεκραί· θάλασσα δίχως κύματα· ἐν μέσῳ τῆς νεκρικῆς αὐτῆς ἀκινήσιας και σιγῆς μόνον ἔχιδναι ἀκούονται ἔρπουσαι και κόρακες κρῶζοντες· τὰ πάντα διασῆτης και πῆχυσ· ὁ βίος κατέστη ἀλγεβρικὸν πρόβλημα.

Γλαῦκος.

Ὅλον λοιπὸν αὐτὸ τὸ σύμπαν οὐδεμίαν δίδει εἰς τὴν καρδίαν σας ἀπάντησιν; οὐδεμίαν ρίπτει εἰς τὴν ψυχὴν σας ἀκτίνα; κατὰ τὴν ἀνάτη ὑμῶν πορεῖαν οὐδ' ἐν ἐλπίζετο ν' ἀπαντήσητε δενδρῦλλιον πρὸ τῆς ὁδοῦ σας ὅπως προφυλαχθῆτε ὑπὸ τὴν σκιάν του κατὰ τῆς θερμότητος, οὐδ' ἐν μικρὸν βράκιον ὅπως ὀροσίσητε τὰ φλεγόμενα στήθη σας; . . . Ἀλλοίμονον, ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἐν τῷ κατακλυσμῷ τῆς ὁδύνης ἀποστείλῃ ἐκ τῆς καρδίας του ὡς περιστερόν τὴν ἐλπίδα και αὐτὴ δὲν εὖρη ποῦ νὰ σταθῇ και ἐπιστρέψῃ ἄνευ θαλοῦ!

Ἀντιόπη.

Δὲν ἔχω τίποτε· τίποτε· διὰ τοῦτο λατρεύω μανιωδῶς τὴν μουσικὴν· ὡς παρηγορίαν, ὡς φίλην· δὲν ἔχω ποῦ κύκλω μου νὰ σταματήσω τὴν διάνοιάν μου, ποῦ νὰ ἐπαναπαύσω τὸ βλέμμα μου και ὄρω παράφορος πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου· ἐκεῖ ἐμπνέομαι, αὐτοσχεδιάζω· ἐκεῖ ἀναπνέω ἐνθους· ἡ

ἄρμονία ἀρπάζουσα ἐπὶ τῶν πτερόγων τῆς τὴν ψυχὴν μου ἀνέρχεται περιδινουμένη μετ' αὐτῆς εἰς τὸν οὐρανόν· τότε εἶμαι εὐτυχῆς· ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ οὐρανοῦ εἶναι καθαρωτέρα ἢ ἡ τῆς γῆς.

Γλαῦκος.

Ἴδου ὁ θαλλὸς δὲν φέρει ἐπὶ τοῦ βράμφους ἡ ἀποσταλεῖσα περιστέρα. Ἀντιόπη, ἀγαπάτε τοὺς ποιητάς;

Ἀντιόπη.

Δηλαδὴ τὴν ποίησιν; μήπως ἡ ποίησις δὲν εἶνε ἄρμονία; δι' ἐμὲ μουσικὴ εἶνε πᾶν τὸ παράγον ἄρμονίαν ἐν τῇ καρδίᾳ· δικαίως ἐκάλεσαν τὸν Ῥαφαὴλ κύκνον.

Γλαῦκος.

Ἐνθυμεῖσθε λοιπὸν ὅτι ὠραία τις περιγραφή μᾶς συγκινεῖ περισσότερον ὅταν ὑπ' αὐτὴν ἀνευρίσκωμεν, ἀναγνωρίζωμεν ἡμᾶς αὐτούς; ὅταν ἐπὶ τῆς παραλίας ἐκεῖνης ἦν περιγράφει ὁ ποιητὴς ἐκλαύσαμεν, ἐπὶ τοῦ χλοεροῦ ἐκεῖνου λόφου ὄνειροπολήσαμεν, παρὰ τὸ βράκιον ἐκεῖνο ἠλπίσαμεν . . .

Ἀντιόπη.

Βεβαίως· εἶνε ὡς νὰ ἀπνιτῶμεν ἀρχαῖον φίλον· ὡς νὰ ἠκούομεν μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν φωνὴν πεφιλημένην· εἶνε ὡς νὰ ἠτενίζομεν τὴν φωτογραφίαν μας.

Γλαῦκος.

Ζητεῖτε λοιπὸν νὰ λησμονήσετε τὸν κόσμον καὶ τείνετε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν μουσικὴν; ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκοτίας ἢ δημιουργεῖτε περὶ ὑμᾶς κρατεῖτε αὐτὴν ἀμυδρὸν φανόν; ἢ φωνὴ εἰς τὴν πεδιάδα χάνεται καὶ ἡ ἀρμονία ἐν ὑμῖν πνίγεται; δὲν ἐπιστρέφει ὀπίσω; δὲν ἔχει ἠχώ; Ἀντιόπη δὲν ἠγάπησατε;

Ἀντιόπη.

(ρίπτουσα λαθραῖον καὶ περιπαθεῖ ἐπὶ τοῦ Γλαύκου βλέμμα).

Ὅχι... δὲν ἠγάπησα... ὁ ἔρωσ τοῦ χάριεν καὶ ζωηρὸν ἐκεῖνο παιδίον ἐγήρασε σήμερον καὶ ἔπασαν τὰ πτερά του, ὡς ἡ κόμη τοῦ γέροντος; δὲν ἵπταται πλέον; καὶ ἔπειτα εἰς ποῖον νὰ ἐμπιστευθῶ τὴν εὐτυχίαν μου; εἰς τοὺς κυκλοδντάς με κόφους νεανίας; τοὺς γνωρίζετε; ἀξιώτιμοι θεματορῦλακες διὰ τὸν θησαυρὸν μου...

Γλαῦκος.

Δὲν ἀπολογοῦμαι διὰ τὸν ἔρωτα; ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, δὲν ἠγάπησατε; (μετὰ πάθους) ἄ! ἂν ἠγάπας κόρη, τότε θὰ ἐνώσεις τῆς μουσικῆς τὴν γοητεῖαν; τότε ἕκαστον τόνον θὰ τὸν ἐνεστερνίζετο καὶ εἰς παλμὸς καὶ θ' ἀνίπταντο ὁμοῦ πρὸς τὰ ὕψη; τότε περὶ τὸ κλειδοκύμβαλον θὰ ἐπτερύγιζεν ἡ ψυχὴ σου; καὶ δὲν θὰ ἐζήτεις ἐπὶ τοῦ χάριτος τὰ φθογγόσημα; ἀλλ' εἰς τὰ στήθη σου ἡ ἀρμονία θὰ σοὶ ἐφάνετο ἀνάμνησις; λόρος, παραλία, βυάκιον, γνωστά; τότε ἕκαστος τόνος θὰ ἦτον ἡ ἐπόποιτα ἐκάστης στιγμῆς σου; ἡ ἀρμονία εἶνε πράγματι γοητεία ἔχι μόνον ὅταν γεννᾷ αἰσθημάτα, ἀλλ' ὅταν ἀναμνηστικῶς αἰσθημάτα...

Ἀντιόπη.

Λοιπὸν ψηφιοφοεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔρωτος;

Γλαῦκος.

Διατί ἔχι; Κ' ἐγὼ θέλω νὰ λησμονήσω ὅπως ὑμεῖς; ὁ ἔρων λησμονεῖ τὸν κόσμον καὶ ἐνθουσιάζεται τὸν παράδεισον; πληροῦται ἡ ψυχὴ του καὶ δὲν μένει κενὸν δι' ἄλλο αἰσθημα...

Ἀντιόπη.

Περὶεργον! καὶ σεῖς ζητεῖτε νὰ λησμονήσητε;...

Γλαῦκος.

Διατί ἐπαύσατε; συλλαμβάνω εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς σας μίαν ἐξομολόγησιν διακοπεῖσαν... διατί ἐπαύσατε; ἄς τὴν συμπληρώσω ἐγὼ; οἱ βιομηχανοὶ συνενοῦσι τὰ κεφάλαιά των πρὸς ἀπόκτησιν μείζονος κέρδους; θέλετε νὰ συνεταίρισθῶμεν καὶ ἡμεῖς; ζητοῦμεν τὸ αὐτὸ κέρδος ἀμφότεροι τὴν λήθην.

Ἀντιόπη.

Σκέπτεσθε παραδόξως καὶ τὰ παράδοξα μοὶ ἀρέσουν; ἔπειτα οἱ ὀφθαλμοὶ σας συνηγοροῦν τὴν θερμῶς...

Γλαῦκος.

(ἀπειλῶν αὐτὴν περιπαθεῖ).

Ἀντιόπη, τὸ μείδιμά σου διασκορπίζει τὴν σκοτίαν ἢ ἐκτείνει ἐπ' ἐμοῦ ἡ σιὰ τοῦ κόσμου; ἔχω γλυκαυγές ἐν τῇ ψυχῇ μου; ἡ γλυκεῖά σου φωνὴ ἤρχισεν ἀκαλόπηθην τὴν τύρβην τῆς κοινωνίας; ὅσω με βλέπετε ὅσω ἢ ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασις γίνεται μεγαλειτέρα καὶ ἡ φωνὴ τῆς ὑπόκωφης.

Ἀντιόπη.

(καθημένη πρὸ τοῦ κλειδοκύμβαλου καὶ κυβαλιζουσα).

Εἶχες δίκαιον, Γλαῦκε; τώρα ἡ ψυχὴ μου κρούει διὰ τῶν πτερῶν της τὸ κλειδοκύμβαλον; ὦ! τοὺς γνωρίζω αὐτοὺς τοὺς φθόγγους! ὑπὸ τοὺς δακτύλους μου στενάζει περιπαθῆ μελωδίαν ἡ καρδιά; ἀλλὰ μὲ προδίδει λοιπὸν αὐτὸ τὸ κλειδοκύμβαλον; τὸ ἀκριτόμυθον! ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐκστομίσῃ τὰ μυστικά μου...

Ἀθῆναι: Δεκέμβριος 1879.

ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

